

Aluehallintovirasto

Ympäristöluvut

PÄÄTÖS

Nro 312/2019

Dnro ESAVI/1804/2019

Annettu julkipanon jälkeen
19.8.2019

ASIA

Sähkö- ja elektroniikkajätteen käsittelyn ympäristölupa, Lahti

HAKIJA

Lahden Työn Paikka Oy
Kiveriönkatu 34
15200 Lahti

Y-tunnus: 2484096-0

TOIMINTA

Hakemus koskee Kierrätyskeskus Patinan sähkö- ja elektroniikkajätteen käsittelytoimintaa osoitteessa Katsastajankatu 14, 15800 Lahti.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO, YMPÄRISTÖLUPAVASTUUALUE

puh. 029 501 6000
ymparistoluvat.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
PL 150
13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
PL 110
00521 Helsinki

VIREILLETULOTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

Hakemus on tullut vireille aluehallintovirastossa 17.1.2019.

Luvan hakemisen peruste

Hakemus on tullut vireille ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin perusteella.

Toiminnan luvanvaraisuus

Toiminta on luvanvaraista ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f) perusteella.

Toimivaltainen lupaviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen ympäristönsuojelulain 34 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 1 §:n 2 momentin 13 g) kohdan perusteella.

ASIAN KUVAUS

Taustatiedot

Sijainti

Toiminta sijoittuu kiinteistölle 398-30-10-2. Kiinteistön omistaa Kiinteistö Oy Lahden Katsastajankatu 14. Samalla kiinteistöllä sijaitsee useita toimistoja sekä lounasravintola. Kiinteistöllä on myös hakijan muuta toimintaa (metalli- ja kokoonpanotyötä, pienkonehuoltoa).

Tonttia rajaavat koillisessa Katsastajankatu ja luoteessa Kärpäsenkatu. Pienen metsäalueen takana lounaassa kulkee vilkkaasti liikennöity Hennalankatu. Tontin kaakkoispuolella toimii katsastusasema A-Katsastus. Katsastajankadun ja Kärpäsenkadun varrella on asuintaloja. Hennalankadun toisella puolella on laaja teollisuusalue.

Kaavoitus

Asemakaavassa (lainvoimainen 3.6.1974) kiinteistö on merkitty pienteollisuusrakennusten korttelialueeksi kaavamerkinnällä TP-24. Kiinteistön kaakkoispuolella on yleisten rakennusten korttelialue (YAK) ja luoteispuolella Kärpäsenkadun toisella puolella työvoiman vastaanottoasuntoloiden korttelialue (AKV). Etelä-lounaispuolella kiinteistö rajautuu asemakaavan muutoksessa (lainvoimainen 25.11.1968) merkittyyn luonnontilassa säilytettävään puistoalueeseen (PL). Kiinteistön pohjoispuolella on asemakaavassa (lainvoimainen 4.5.1974) merkintä asuinkerrostalojen korttelialue (AK2).

Kiinteistön länsipuolella Kärpäsenkadun toisella sijaitsee asemakaavassa (lainvoimainen 17.1.2013) liikerakennusten korttelialue (KL).

Kiinteistön pohjois-luoteispuolella Kärpäsenkadun toisella puolella AKV-korttelialueelle on vireillä asemakaavan muutoshanke, jossa tutkitaan asuin-kerrostalojen täydennysrakentamisen mahdollistamista. Kaavatyo on tullut vireille 8.3.2018.

Päätökset ja sopimukset

Lahden Työn Paikka Oy:n Kierrätyskeskus Patinalla on Hämeen ympäristökeskuksen myöntämä ympäristölupa Nro YSO/78/2007, 6.7.2007 (Dnro HAM-2004-Y-349-111) vastaavalle toiminnalle osoitteessa Jalkarannantie 20, Lahti. Toiminta Jalkarannantiellä on loppunut. Hakemus Jalkarannantien laitosta koskevan luvan rauettamista on tullut vireille Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 17.1.2019.

Hakemuksen mukainen toiminta

Yleiskuvaus

Ympäristölupaa haetaan sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelylle. Lisäksi Kierrätyskeskus Patinassa vastaanotetaan ja saatetaan myymälän kautta uudelleenkäyttöön kaikkea kodin irtainta; huonekaluja, astioita, kirjoja, leluja ja tekstiilejä sekä sähkö- ja elektroniikkalaitteita. Rikkinäisiä tuotteita ei korjata, vaan ne viedään sähkö- ja elektroniikkalaitteiden purkupisteelle.

Hakijan mukaan toiminnasta ei aiheudu yleiseen viihtyvyyteen tai terveyteen eikä luontoon tai rakennettuun ympäristöön kohdistuvaa haittaa eikä siitä aiheudu haittaavaa melua tai tärinää. Toiminnalla ei myöskään ole vesistöön tai sen käyttöön eikä maaperään tai pohjaveteen vaikuttavia haittoja. Toiminnasta ei aiheudu myöskään ilmaan joutuvia päästöjä. Päästöjä maahan ja pohjaveteen voi aiheutua vain mahdollisissa poikkeustilanteissa, kuten tulipalon sattuessa tai kuljetusajoneuvojen kolaroinnissa.

Rakenteet ja laitteet

SER-purkutoiminta tapahtuu sisällä betonilattiaisessa tilassa ja purkujakeiden varastointi katetussa ja lukitussa ulkovarastossa sekä merikonteissa. Käsittelytiloissa ei ole lattiakaivoja purkupisteen välittömässä läheisyydessä. Työskentelytilan pinta-ala varastoineen on noin 400 m². Toimipisteen piha-alue on asfaltoitu kokonaisuudessaan, myös lukitun ja katetun ulkovaraston alla on asfaltti.

Tarvittavia laitteistoja ovat testaus- ja purkupöydät, lajitteluhäkit ja -astiat, purkuun käytettävät sähkökäyttöiset ruuvivääntimet ja käsityökalut. Kuljetusvälineenä on käytössä haarukkavaunuja sekä sähkökäyttöinen pinoamisvaunu. Punnituksiin käytetään lattiavaakaa.

Hakija viittaa laitoksen rakenteiden sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun valtioneuvoston asetuksen (519/2014) liitteen 4 teknisten vaatimusten mukaisuuden osalta hakemuksessa esitettyihin käsittely- ja varastointitilojen rakennetietoihin ja esittää, että toiminnassamme ei tarvitse erillisiä neste-
vuotojen keräysjärjestelmiä tai nesteiden ja rasvojen erottimia. Jos nesteitä sisältäviä sähkö- ja elektroniikkalaitteita saapuu käsittelyyn, pakataan ne kokonaisina jatkokäsittelijälle.

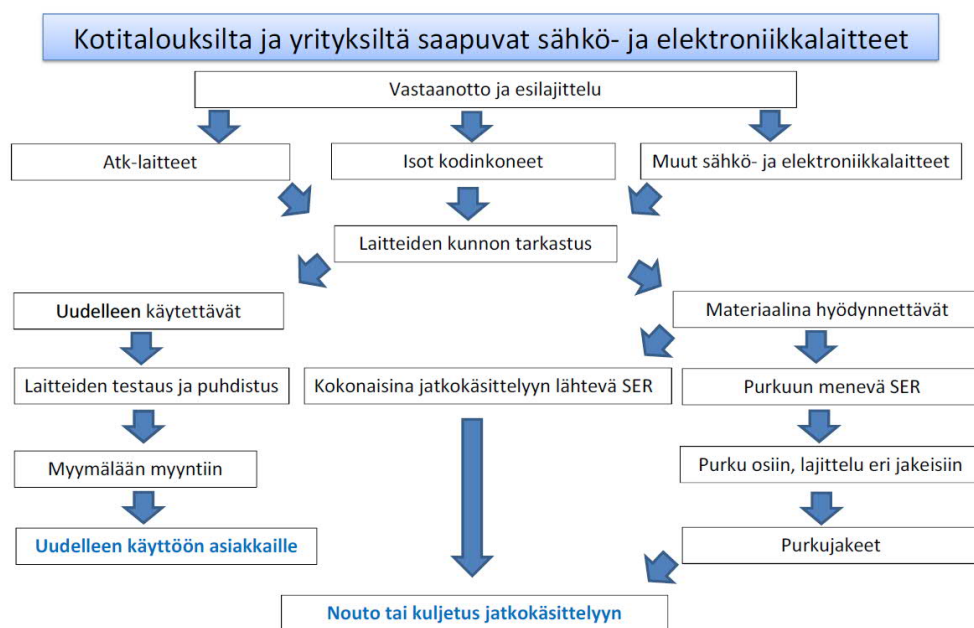
Vastaanotettavat jätteet

Laitoksella vastaanotetaan ja käsitellään kotitalouksien ja yritysten SER:a. Jätteiden enimmäismäärät on esitetty seuraavassa taulukossa:

Taulukko 1: Laitoksella vastaanotettavat ja käsiteltävät jätteet

Jäte	Tunnusnumero (EWC)	t/a	Käsittelymäärän SER, varasto enintään t
Sähkö- ja elektroniikkaromu	20 01 36, 16 02 13*, 20 01 35*, 20 01 23*	150	2,0

Tuotanto ja tuotteet

Sähkö- ja elektroniikkalaitteet testataan, tietokoneiden tiedot tuhotaan ja käyttöjärjestelmä poistetaan. Toimintakuntoiset laitteet pyritään ensisijaisesti kierrättämään sellaisenaan uudelleen niiden alkuperäiseen käyttöön. Kaikki myyntiin menevät laitteet punnitaan ja tiedot kirjataan. Vuosittain vastaanotetusta SER:sta keskimäärin 35 %:a toimitetaan uudelleen käyttöön.

Kylmälaitteita, kuvaputkitelevisioita ja näyttöjä ei käsitellä. Ne toimitetaan edelleen sellaisenaan jatkokäsittelijälle. Muutoin toimintakelvottomat laitteet puretaan. Purku tapahtuu käsityökaluja ja akkuporakoneita käyttäen. Työntekijöillä on käytössään viiltosuojakäsineet, suojalasit ja tarvittaessa hengityssuojaimet. Saadut materiaalit lajitellaan. Syntyviä purkujakeita ovat

piirikortit A-luokka, piirikortit B-luokka, RAM-muistit, prosessorit, virtalähteet, kiintolevyt, moottorit ja muuntajat, johdot, jalometallit, rautajäte, paristot ja akut, muovi, loisteputket, lasi, pahvi, puuaines.

Ensisijaisesti purettavia ovat metallikuoriset laitteet. Muoviset laitteet ovat toissijaisesti purettavia. Useimmiten purkamatta jääviä laitteita ovat tulostimet, kahvinkeitin ja hygienialaitteet. Purkamatta jätetyistä laitteista leikataan johdot irti ja ne viedään kokonaisina keräyslaareihin. Myös rikkiäiset tai muuten myyntiin kelpaamattomat televisiot ja näytöt kerätään kokonaisina omiin astioihinsa. Täysinäiset keräysastiat punnitaan ja tiedot kirjataan

Varastointi

Sähkö- ja elektroniikkaromua varastoidaan vain kuljetusta varten. SE-romu välivarastoidaan lajittelu- ja kuljetusastioiksi tarkoitetuissa nestekonteissa ainoastaan sen aikaa, että täysiä astioita on yksi kuorma-autollinen. Käsittelemättömän SER:n varastointiaika on enintään kaksi viikkoa, purettujen SER-jakeiden enintään yksi kuukausi, metalli- ja muovijätteiden enintään yksi kuukausi ja kylmlaitteiden enintään neljä kuukautta.

Kerrallaan varastoituna SE-romua on enintään 14,9 tonnia, josta käsittelemättömä 2 tonnia, purettua 10,9 tonnia ja kylmlaitteita 2 tonnia. Metallien enimmäiskertavarastomäärä on 5 tonnia ja muovien 0,5 tonnia.

Tuotantotiloissa on yksi kontti purkuun meneviä jakeita varten ja yksi astia ulkovarastoon meneviä jakeita varten. Tämän lisäksi myös purkupisteellä on purkujakeille vajaita astioita, jotka siirretään ulkovarastoon heti kun ne ovat täysiä.

Kylmlaitteet päätyvät joko myyntiin tai varastoitavaksi kylmlaitekonttiin. Myyntiin kelpaamattomien kylmlaitteiden varastona on umpinainen merikontti kiinteistön asfaltoidulla pihalla.

Metallijäte varastoidaan katetussa ulkovarastossa.

Toiminta-ajat

Toiminta tapahtuu maanantaista perjantaihin klo 9.00–17.00.

Energian kulutus ja käytön tehokkuus

Kiinteistö on kytketty kaukolämpöverkkoon. Energiaa kuluu kiinteistön omistajalta saatujen tietojen perusteella Patinan tiloihin kokonaisuudessaan noin 600 MWh (2,16 TJ) vuodessa. Täten arviolta SER-käsittelyyn kuluu n. 30 MWh (0,108 TJ) vuodessa.

Toiminnassa kulutetaan sähköä sähkökäyttöisten työkalujen käyttöön, sähkö- ja elektroniikkalaitteiden testaukseen ja valaistukseen. Energian käyttöä pyritään tehostamaan vaihtamalla valaistusta vähitellen loisteputki-valaisimista led-valaisimiin.

Liikenne

Isompia tontilla asioivia ajoneuvoja ovat SE-romua, puujätettä, huonekalujätettä ja metalliromua noutavat ajoneuvot. Kuorma-auto- tai rekkaliikennettä Patinan pihalla on noin kerran viikossa. Kärpäsenskadun liikennemäärä on 6 100 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Hennalankadun 7 200 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Muuta liikennettä kiinteistöllä on tavarantoimituksessa noin 20 henkilö- tai pakettiautoa päivässä ja tavarantoimituksella vastaava määrä. Myymälässä asioivista noin 200 asiakkaasta päivässä noin puolet saapuu autolla. Saapuva tavarantoimituksen sijainti on rakennuksen takana lounaispäädyssä ja lähtevän tavarantoimituksen piste luoteisnurkassa.

Riskienhallinta ja poikkeukselliset tilanteet

Hakemuksessa on esitetty ”Ennaltatavarautumissuunnitelma ympäristöriskien haltuunottamiseksi. Lahden Työn Paikka Oy. 31.10.2018”. Suunnitelmassa on kuvattu mm. seuraavia:

Onnettomuus- tai poikkeustilanteiden kuvaus

Tulipalon sattuessa palavia materiaaleja ovat puuaines, muovit, tekstiilit ja vähäisiä määriä pintakäsittelyaineita. Palavasta irtaimesta voi aiheutua haitallisia kaasuja sisätilaan ja voimakkaan tulipalon seurauksena myös ulkoilmaan. Haitallisia päästöjä maahan voi tulla myös sammutusvesien myötä, jos niiden määrä on niin suuri, että niitä joutuu viemäriin tai ulkotiloihin ja sitä kautta hulevesikaivoihin.

Liikenneonnettomuudessa maahan voi päästä jäähdytinnestettä, voitelu- tai vaihteistoöljyä tai polttoainetta. Piha-alue on asfaltoitu, joten nesteet on helppo imeyttää ennen niiden päätymistä maaperään.

Onnettomuus- tai poikkeustilanteiden seurausten arvioiminen

Vakavin mahdollinen ympäristölle haitallinen onnettomuus on tulipalo ja siitä mahdollisesti syntyvät sammutusvedet. Tulipalotilanteessa kiinteistön rakenteista ei synny mainittavaa ympäristöhaittaa. SE-romun palaessa niiden sisältämät muovit voivat aiheuttaa haitallisia palokaasuja. Jos savukaasut pääsevät ulkotilaan, niin ne leviävät tuulen mukana. Suuret määrät palokaasuja voivat aiheuttavat terveyshaittoja lähiseudun asukkaille.

Sammutusvesien määrä ja laatu riippuu kierrätettävän materiaalin määrästä ja laadusta. Isossa tulipalossa sammutusvesiä syntyy palomestarin arvion mukaan 20 m³. Sammutusvedet voivat päätyä hulevesikaivoihin ja aiheuttaa ympäristöhaittoja vesistöihin. Osa sammutusvesistä voi imeytyä maaperään. Riski pohjaveden ja maaperän likaantumisen on olemassa. Rakennuksen sisällä sammutusvedet päätyvät viemäriin. Sammutusvesiä voi myös päätyä vedenpuhdistamolle, aiheuttaen haittaa vedenkäsittelyprosesseissa.

Ennaltaehkäisevät toimet

Yrityksellä on käytössä kriisiviestintäsuunnitelma sekä pelastussuunnitelma. Kiinteistö on osastoitu tulipalon varalta, kiinteistössä on kattava sprinkleri-järjestelmä ja alkusammutuskalusto. Kiinteistön alue on aidattu, mikä estää ulkopuolisten pääsemistä alueelle ja vähentää näin ilkeivallasta aiheutuvia riskejä.

Toiminta onnettomuus- tai poikkeustilanteessa

Tulipalon sattuessa pelastusviranomainen johtaa sammutusveden tilanteen vaatimalla tavalla. Tarvittaessa rakennuksen sisätilojen viemäripisteiden lat-tiakaivot ja piha-alueiden sadevesikaivot tukitaan sulkumatoilla tai muo-veilla. Sadevesiviemäreiden purkuaukot voidaan tulpata. Padotusta varten ja tilapäisten keräilyalueiden muodostamiseksi voidaan käyttää kaivinko-neita. Sammutusjätevedestä muodostuneet lammikot voidaan imeyttää tai imeä imuautoilla ja kuljettaa edelleen jatkokäsittelyä varten. Sammutusvesi hävitetään tarvittaessa asiantuntijoiden ohjeiden mukaisesti.

Jos onnettomuudessa syntyy sammutusvesiä viemäriin tai ympäristöön, otetaan välittömästi yhteyttä Lahti Aquaan ja ympäristöviranomaisiin. Näyt-teenotto sovitaan tapauskohtaisesti asiantuntijoiden kanssa. Lahti Aqua te-kee yhdessä pelastuslaitoksen kanssa tarvittavat toimenpiteet vahinkojen leviämisen estämiseksi. Tämän jälkeen vahinkojen kartoitusta jatketaan ym-päristökonsultin kanssa, jos sammutusvesiä on päässyt maaperään. Näyt-teenottosuunnitelmasta vastaa ensisijaisesti laitoksen työpajapäällikkö, joka on yhteydessä tarvittaviin tahoihin.

Jälkihoitotoimenpiteet

Mahdollinen onnettomuus käydään läpi organisaation kriisiryhmässä, jossa arvioidaan ja määritetään jatkotoimet, laaditaan tarvittavat ohjeistukset uu-delleen ja organisoidaan tarvittavat koulutukset.

Ympäristön tila, päästöt ja vaikutusarvio

Päästöt vesistöön ja viemäriin

Kiinteistö on kytketty kaupungin vesi- ja viemäriverkkoon. Hakemuksen mu-kaan sähkö- ja elektroniikkaromun käsittelystä ei aiheudu päästöjä vesis-töön eikä jätevesiä viemäriin. Käsittelyprosessissa ei käytetä vettä. Varas-tointi tapahtuu umpinaisissa konteissa.

Päästöt ilmaan

Hakemuksen mukaan sähkö- ja elektroniikkaromun käsittelystä ei aiheudu päästöjä ilmaan.

Päästöt maaperään ja pohjaveteen

Hakemuksen mukaan sähkö- ja elektroniikkaromun käsittelystä ei aiheudu päästöjä maaperään tai pohjaveteen. Toiminta tapahtuu sisätiloissa ja varastointi katetussa ulkovarastossa ja sisällä tuotantotiloissa.

Toiminnassa muodostuvat jätteet

Toiminnassa on pyritty jatkuvasti vähentämään jätteiden määrää lajittelua tehostamalla, kouluttamalla henkilökuntaa ja ottamalla varaosia myyntiin. Purkutoimintaa on tehostettu ottamalla yhä useampia purkujakeita käyttöön, jotta hyötyjakeiden määrä kasvaisi. Näin jätteiden määrää on saatu vähennettyä ja myyntiin menevien artikkelien määrää kasvatettua.

Taulukko 2: Laitoksella muodostuvien jätteiden enimmäismäärät

Jäte	Tunnusnumero (EWC)	t/a
Pahvi	15 01 01	0,8
Jääkaapit, viileäkaapit ja pakastimet	20 01 23*, 20 01 35*, 20 01 36	6,4
Metalli	20 01 40	35,4
Muovi (sisältää POP-muovia)	20 01 39, 16 02 15*	3,7
TV:t, näytöt ja muu pien-SER	20 01 36	49,2
Loisteputket, energiansäästölamput	20 01 21*	0,1
Akut ja paristot	20 01 33*	0,8
Puuaines	20 01 38	0,7

Purettujen SER-jakeiden noutoväli ja metallilavan tyhjennysväli on 3–4 viikkoa. Kylmälaitekontti tyhjenetään keskimäärin kolme kertaa vuodessa. Muovijätteet toimitetaan käsiteltäväksi arviolta 2–4 viikon välein.

Purkujaokkeet jakautuvat Patinasta neljälle eri yritykselle. Kuusakoski Oy:lle menevät piirilevyt, RAM-muistit, prosessorit, virtalähteet, kiintolevyt, moottorit ja muuntajat, johdot, jalometallit, rautajäte sekä paristot ja akut. Kuusakoski Oy noutaa jakeet Patinasta. Uusiomateriaalit toimitetaan Recycling Oy:lle. Patina kuljettaa pahvit ja paperit. Loisteputket, lasi ja puuaines menevät Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:lle jatkokäsittelyyn. Rikkinäiset kylmälaitteet kerätään kokonaisina erilliseen konttiin, jonka tyhjennyksestä ja jatkokäsittelystä vastaa Kuusakoski Oy. SER-purkupisteeltä syntyvä muovijäte kuljetetaan Fortum Waste Solutions Oy:lle energiahyödynnykseen.

Maaperä ja pohjavesi

Alueen maaperä on karkeaa hietaa ja kiinteistön länsipuolella kulkee maanpintaan nouseva kalliokynnys.

Kiinteistö sijaitsee 1. luokan pohjavesialueella (Lahti 0439801), pohjaveden varsinaisen muodostumisalueen ulkopuolella. Pohjavesialue on luokiteltu huonoon tilaan. Osassa pohjavesialuetta on todettu talousvesirajan ylittäviä

pitoisuuksia muun muassa torjunta-aineita, liuottimia sekä polttoaineissa käytettäviä lisäaineita.

Lähin vedenottamo on Kärpäsän vedenottamo kiinteistöltä katsottuna lännessä/luoteessa Männistönrinteessä. Etäisyys vedenottamoon on kiinteistöltä noin 800 metriä ja kiinteistö sijaitsee pohjaveden virtaussuunnassa otamon alapuolella.

Pohjaveden havaintoputkia alueella ei ole, joten tietoa pohjaveden pinnan korkeudesta ei ole saatavilla. Tiedossa ei myöskään ole, että alueella olisi käytössä olevia talousvesikaivoja.

Melu ja tärinä

Hakemuksen mukaan sähkö- ja elektroniikkaromun käsittelystä ei aiheudu merkittäviä melupäästöjä. Pientä ajoittaista melua ja tärinää aiheuttaa ulkona olevan metallijätelavan täyttö ja tyhjennys.

Sisätiloissa SER:n purkamisesta aiheutuu ajoittaista melua. Tuotantotilat on jaettu toimintojen mukaan osastoihin ja SER:n käsittely tapahtuu muusta toiminnasta erillään. Melun vaikutusalueella työskentelevällä henkilöstöllä on käytössään kuulosuojaimia.

Tarkkailu

Käyttötarkkailu

Kierrätyskeskuksessa seurataan vastaanotettavan jätteen määrää ja syntyvien jätteiden määriä jättejakeittain. Myös sellaisenaan kierratettävien (myyntiin menevien) laitteiden määrät ja painot kirjataan.

Jätetarkkailu

Hakemukseen on liitetty esitys ”Jätelakiin (646/2011) perustuva jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma. Lahden Työn Paikka Oy, Patina”. Suunnitelmassa on kuvattu mm. käsittelyyn tulevien ja toiminnassa syntyvien jätteiden määrän ja laadun tarkkailu sekä niiden kirjanpito.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden purku tapahtuu manuaalisesti käsityökaluja ja akkuporakoneita käyttäen. Tehokkaampaa ja turvallisempaa tekniikkaa ei ole tiedossa käsiteltävien laitteiden laadun vaihtelusta johtuen. Käsien purkassa saadaan hyödynnettävät purkujakeet eroteltua tarkemmin kuin esimerkiksi murskaamalla. Työntekijät perehdytetään ja koulutetaan purkutoimintaan ja turvallisuusasioihin.

Hakijan esitykset

Esitetty aikataulu

Hakija on siirtänyt toimintansa vuosien 2018 ja 2019 vaihteessa uuteen paikkaan. Hakemuksessa on toiminnan suunnitelluksi aloittamisajankohdaksi esitetty 15.10.2019.

Esitetty jätteen käsittelytoiminnan vakuus

Hakija on esittänyt hakemukseen liitetyn jätelajikohtaisen, esitettyihin varastomääriin perustuvan laskelman perusteella arvioituksi jätteenkäsittelyn vakuudeksi 2 100 euroa.

ASIAN KÄSITTELY

Täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemusta 5.8. ja 8.8.2019. Täydennyksissä on mm. tarkennettu vastaanotettavien jätteiden nimikkeitä sekä varastoitavien jätteiden määrätietoja, tarkennettu vakuusesitystä sekä toimitettu selvitys SER:n varastointi- ja käsittelypaikkojen rakenteiden vaatimusten mukaisuudesta. Täydennyksien tiedot on korjattu ja lisätty päätöksen kertoelmaosaan.

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla siitä Lahden kaupungissa 21.2.–25.3.2019. Kuulutus ja hakemuksen keskeinen sisältö on julkaistu osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu. Hakemuksesta varattu niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, tilaisuus esittää muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille on varattu tilaisuus ilmaista mielipiteensä.

Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Lahden kaupungilta sekä Lahden kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisilta.

Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Lahden ympäristöpalvelut puoltaa 25.3.2019 ympäristöluvan myöntämistä Lahden Työn Paikka Oy:lle sähkö- ja elektroniikkajätteen käsittelyyn.

Hakemuksessa tulipalo on tunnistettu yhdeksi riskiksi. Koska toiminta sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeälle (I-luokan) pohjavesialueelle, on tärkeää kiinnittää huomiota sammutusjätevesien keräämiseen ja johtamiseen. Hakemuksen mukaankin sammutusjätevedet voivat päätyä pihan sadevesikajojen kautta hulevesiviemäriin. Hakemuksesta ei käy ilmi mihin

hulevesiviemärit purkavat vetensä eikä siten voida arvioida millaisia ympäristöhaittoja sammutusjätevesistä voi aiheutua. Hakemuksessa myös esitetään, että sadevesiviemäreiden purkuaukot voidaan tulpata, mutta hakemuksesta ei käy ilmi onko purkuaukkojen sijainti tiedossa.

Mikäli sammuttamiseen joudutaan käyttämään sammutusvaahtoa, on huomioitava, että useimmat sammutusvaahdot ovat vesiliukoisia ja kulkeutuvat siten helposti ympäristöön päästyään maaperässä pohjaveteen ja vesistöihin.

Sammutusjätevesien hallinnasta tuleekin antaa määräyksiä ympäristölupapäätöksessä. Lupamääräyksillä tulee varmistaa asianmukainen sammutusjätevesien keräily- ja käsittelymenetelmien toteutus sekä sammutusjätevesien keräilykapasiteetin riittävyys. Lisäksi ympäristöluvassa tulee määrätä sammutusjätevesiä koskevasta tarkkailusta.

Piha-alueen siisteys ja roskaantumisen estäminen tulee varmistaa riittävin lupamääräyksin.

Jätteiden varastoinnin tulee tapahtua lupahakemuksen mukaisesti rakennuksen lounaispuolella, jotta jätteiden kuormaamisesta aiheutuvat haitat koillis- ja luoteispuolella oleville asuinkiinteistöille jäisivät mahdollisimman vähäisiksi. Ympäristölupahakemuksessa on esitetty lähimmän koulun ja päiväkodin sijainnit, mutta kierrätyskeskuksen naapurissa (n. 100 m päässä) sijaitseva Katsastajan lähileikkialue Piennarpolulla, Katsastajankadun päässä, on jäänyt huomiotta.

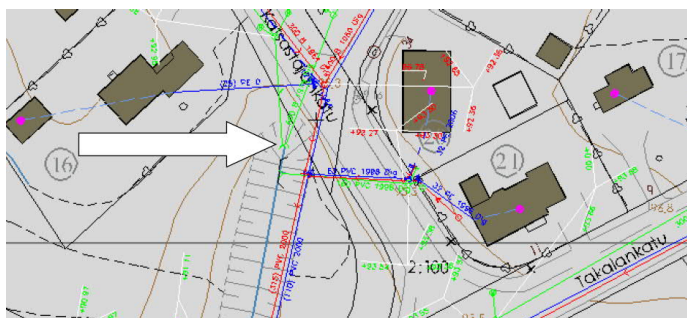
Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Vastine

Lausunnosta on pyydetty vastine 28.3.2019. Hakija toteaa 5.4.2019 vastineessaan seuraavaa:

Lahden Työn Paikka Oy on pyytänyt tarkentavan lausunnon Lahti Aqualta, jossa on tiedusteltu lisätietoja hulevesiviemäreistä. Lahti Aquan LVI-asiantuntijan uuden lausunnon perusteella hulevesiviemäriin purkupaikka on lähellä Katsastajankadun ja Takalankadun risteystä. Myös purkupuutken tulpapaus onnistuu samasta paikasta.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ympäristölupa

Aluehallintovirasto myöntää ympäristöluvan Lahden Työn Paikka Oy:lle sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelytoiminnalle.

Toimintaa on harjoitettava hakemuksessa esitetyllä tavalla jäljempänä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti.

Lupamääräykset

Toiminnassa käsiteltävät ja hyödynnettävät jätteet

1. Luvan haltija saa vastaanottaa ja käsitellä taulukon 1 (sivulla 4) mukaisia ja niihin rinnastettavia sähkö- ja elektroniikkalaiteromuja (SER) enintään 150 tonnia vuodessa.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromua saa varastoida kerrallaan yhteensä enintään 14,9 tonnia, josta käsittelemätöntä SER-jätettä saa olla enintään kaksi tonnia.

Laitokselle tuodut SER-jätteet, joiden vastaanottoa ei ole hyväksytty tässä päätöksessä, on palautettava jätteen haltijalle tai jäte on toimitettava paikkaan, jolla on ympäristölupa kyseisen jätteen vastaanottoon.

Yleistä ympäristönsuojelua koskevat määräykset

2. Toiminnanharjoittajan on nimettävä laitoksen asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan tarkkailua varten näistä tehtävistä vastuussa oleva vastaava henkilö. Vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot tulee ilmoittaa kirjallisesti Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli vastaavan henkilön nimi ja/tai yhteystiedot muuttuvat, on muutos saatettava viipymättä tiedoksi edellä mainituille viranomaisille. Toiminnan aloittamisesta on tiedotettava kirjallisesti Hämeen ELY-keskukselle sekä Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Vastuuhenkilöä ja aloittamista koskeva ilmoitus on toimitettava ennen toiminnan aloittamista.

Jätteen vastaanotto, käsittely ja varastointi

3. SER on vastaanotettava ja lajiteltava sisätiloissa. Varastointi- ja käsittelypaikan on täytettävä sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun valtioneuvoston asetuksen (519/2014) liitteen 4 tekniset vähimmäisvaatimukset, kuten läpäisemätön pintakerros tarkoituksenmukaisilla alueilla.

Käsittelypaikassa on oltava tarkoituksenmukaiset jätelajikohtaiset varastostiat jätteiden varastointia varten. Varastointi- ja käsittelypaikalla ei saa olla viemäriyhteyttä tai viemäriyhteys on oltava asianmukaisesti suljettu.

4. Vastaanotettava jäte on tarkistettava ja kirjattava. Jätteen määrästä on oltava punnitustiedot. Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden uudelleen käytön soveltuvuus on tarkastettava ja uudelleenkäytettävät laitteet ja niiden osat on erotettava SE-romusta sekä ohjattava ne mahdollisuuksien mukaan uudelleenkäyttöön.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta on poistettava asetuksen 519/2014 liitteen 3 kohdassa 2 tarkoitetut aineet, seokset ja komponentit. SER:stä erotettu POP-jäte, kuten bromattuja palonsuoja-aineita sisältävä muovi, on pidettävä kaikissa käsittelyvaiheissa ja varastoinnin aikana erillään muusta jätteestä.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelyssä syntyvät jätteet on lajiteltava ja varastoitava jättekohteisissa varastoastioissa tai muissa vastaavanlaisissa. Käsitelty ja käsittelemättömät jättejakeet tulee varastoida toisistaan erillään niin, etteivät ne sekoitu toisiinsa. Käsiteltyjen ja käsittelemättömien jätteiden varastointiaika saa olla enintään tämän päätöksen sivulla 5 ”Varastointi” -kappaleessa esitetty.

Käsitelty SER on varastoitava hakemuksessa esitetysti sisätiloissa ja piha-alueella katetussa ja lukittavassa tilassa. Kylmälaitteet on varastoitava kontissa, metallit asfaltoidulla piha-alueella lavalla ja muut jättejakeet jättekohteisissa astioissa tai muutoin kunkin jätelajin ominaisuuksien mukaisessa asianmukaisessa varastossa. Varastoalueen roskaantuminen on ehkäistävä tarkastuksilla ja poistamalla mahdolliset jätteet viipymättä.

Toiminnassa muodostuvat jätteet

5. Toiminnassa syntyvät hyödyntämiskelpoiset jätteet on koottava jätelajikohtaisesti erilleen muista jätteistä ja toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi laitokseen, jolla lupa hyödyntää tai käsitellä kyseisiä jättejakeita. Jos jäte ei ole hyödynnettäväksi kelpaavaa, on se toimitettava loppukäsiteltäväksi laitokseen, jolla on lupa vastaanottaa ja käsitellä kyseisenlaisia jätteitä.

Vaarallisten jätteiden pakkauksissa on oltava laatua ja vaarallisuutta osoittavat varoitusmerkinnät. Vaaralliset jätteet on varastoitava kullekin jätetyypille tarkoitetuissa astioissa, säiliöissä tai pakkauksissa.

Vaarallisista jätteistä on laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenevät jätelain 121 §:n ja jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 24 §:n mukaiset tiedot jätteestä. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se annettava siirron päätyttyä jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirja tai sen jäljennös on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan.

Tarkkailu

6. Toiminnanharjoittajan on seurattava ja tarkkailtava jätteiden käsittelyä säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. ”Jätelakiin (646/2011) perustuva jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma. Lahden Työn Paikka Oy, Patina” on hyväksytty jätelain (646/2011) 120 §:n mukaiseksi jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaksi. Suunnitelma tulee toimittaa Hämeen ELY-keskukselle ja Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista.

Toiminnanharjoittajan on arvioitava ja tarvittaessa tarkastettava jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma, jos käsiteltävän jätteen laatu, määrä tai käsittelyn järjestelyt muuttuvat. Suunnitelman muutoksista on ilmoitettava Hämeen ELY-keskukselle.

7. Varasto- ja käsittelytilojen rakenteiden kuntoa, kuten lattiapinnoitteen eheyttä, on tarkkailtava säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Havaitut viat on korjattava viipymättä.

Riskien hallinta, häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

8. Poikkeavista päästöistä ja muista ympäristöön vaikuttavista vahinko- ja häiriötilanteista on ilmoitettava viipymättä toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle ja Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tilanteissa on ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Mikäli päästöistä voi aiheutua terveyshaittaa, on ilmoitus tehtävä myös Lahden terveydensuojeluviranomaiselle. Päästöistä viemäriin on lisäksi ilmoitettava Lahti Aqualle.

Poikkeuksellisiin tilanteisiin on varauduttava ennakolta, kuten akkujen ja paristojen suojaamisella tulipalojen ehkäisemiseen. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle laitoksella tulee olla toiminnan ja laajuuden mukainen riittävä vahingon ensitorjuntaan soveltuvaa välineistö, kuten alkusammutuskalusto. Hakemuksen liitteenä esitetty ”Ennaltavarautumissuunnitelma ympäristöriskien haltuunottamiseksi, 31.10.2018” on pidettävä ajantasalla ja päivitettävä toiminnan muuttuessa olennaisesti tai muutoin tarvittaessa ja toimitettava valvontaviranomaiselle.

Kirjanpito ja raportointi

9. Laitoksen toiminnasta on pidettävä kirjaa, josta selviää ympäristönsuojelun kannalta tarpeelliset tapahtumat ja toimenpiteet. Kirjanpitoon on merkittävä laitoksella vastaanotettujen ja käsiteltyjen jätteiden määrät, alkuperä ja käsittelytapa laitoksella sekä toiminnassa syntyneiden jätteiden lajit, määrät ja toimituspaikat. Jätteistä on pidettävä aikajärjestyksen mukaista kirjaa. Jätteiden luokittelussa tulee käyttää jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 4 §:n ja liitteen 4. mukaista jäteluetteloa.

Lisäksi kirjanpidossa on oltava tiedot uudelleen käyttöön valmisteltavaksi, kierrätettävästä tai muulla tavoin käsiteltäväksi tuodun ja käsittelyn jälkeen

muualle toimitetun sähkö- ja elektroniikkalaiteromun ja sen komponenttien, materiaalien ja aineiden määrä.

Kirjanpito on pyydettäessä esitettävä Hämeen ELY-keskukselle ja Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kirjanpilotiedot on säilytettävä vähintään kuusi vuotta.

10. Toiminnanharjoittajan on kalenterivuositain, viimeistään tarkkailuvuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä toimitettava Hämeen ELY-keskukselle ja Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosiyhteenvedo, joka sisältää ainakin:
 - laitoksella vastaanotettujen ja käsiteltyjen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden jätteen määrät (t), jätenimike, kuvaus jätelajista sekä olennaiset tiedot jätteen ominaisuuksista
 - vuoden vaihteessa varastossa olevien käsittelemättömien ja käsiteltyjen jätteiden määrät ja jätenimikkeet
 - jätteen käsittelyssä ja laitoksen toiminnassa syntyneiden jätteiden määrät (t), jätenimike, jätteen vastaanottaja, kuljettajan nimi ja yhteystiedot sekä jätteen käsittelytapa
 - selvitys mahdollisista ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriö- tai onnettomuustilanteista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä
 - vuoden aikana toteutetut ja suunnitteilla olevat muutokset laitoksen toiminnassa

Raportointi tulee soveltuvin osin tehdä sähköisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään sähköisen palveluntuottajan tarjoaman käyttöliittymän raportointilomakkeilla niiltä osin kuin se on mahdollista.

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

11. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta, keskeyttämisestä tai lopettamisesta on ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin. Toiminnan harjoittajan vaihtuessa uuden toiminnanharjoittajan on kirjallisesti ilmoitettava vaihtumisesta toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle.

Toiminnan päättyessä varastossa olevat sähkö- ja elektroniikkalaiteromut ja muut jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi vastaanotto-paikkaan, jolla on lupa ko. jätteiden käsittelyyn. Lisäksi on poistettava jätteiden käsittelylaitteet ja -välineet sekä muut toimintaan liittyvät varusteet. Suunnitelma toiminnan lopettamistoimista on liitettävä edellä tarkoitettuun toiminnan lopettamisilmoitukseen

Vakuus

12. Toiminnanharjoittajan tulee ennen toiminnan aloittamista asettaa Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen eduksi 2 100 euron (sis. alv) jätteen käsittelytoimintaa koskeva vakuus. Vakuus on asetettava ympäristönsuojelulain 61 §:n edellyttämällä tavalla.

Toiminnanharjoittajan tulee viiden vuoden välein vuosiraportoinnin yhteydessä esittää valvontaviranomaiselle selvitys vakuudella katettavien jätteiden käsittelyn yksikköhinnoista ja kuljetuskustannuksista sekä vakuuden vastaavuudesta. Mikäli vakuutta on tarpeen muuttaa, toiminnanharjoittajan on tehtävä lupaviranomaiselle sitä koskeva esitys.

Päätöksen täytäntöönpano

Lainvoimaisuus

Tämän päätöksen mukaisen toiminnan saa aloittaa, kun päätös on lainvoimainen. Päätös on lainvoimainen valitusajan päätyttyä, jos päätökseen ei haeta muutosta valittamalla.

PERUSTELUT

Ratkaisun perustelut

Lupaharkinta ja luvan myöntämisen edellytykset

Hakemus koskee ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f) mukaista jätteen käsittelytoimintaa. Tässä päätöksessä kylmälaitteiden varastointitoimintaa ei ole tulkittu erilliseksi jätteen varastointitoiminnaksi, sillä jätemäärä on vähäinen ja varastointiaika lyhyt. Ratkaisun perusteena aluehallintovirasto on käyttänyt ”Jätteen keräystoiminnan merkitseminen jätehuoltorekisteriin. Ympäristöministeriön muistio. 5.4.2013” ja ”Jätelain eräiden säännösten tulkintalinjauksia. Ympäristöministeriön muistio. 19.12.2014”.

Aluehallintovirasto on ratkaisussaan ottanut huomioon ympäristönsuojelulain ja jätelain tavoitteet ja yleiset periaatteet sekä näiden lakien ja niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset että lupakäsittelyn aikana saadun lausunnon. Lähtökohtana ratkaisussa on ollut lupahakemus ja hakijan esittämät toimenpiteet haittojen vähentämiseksi. Annetut lupamääräykset ovat tarpeen, jotta toiminta täyttää edellä mainittujen säädösten vaatimukset.

Lahden ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa esille tuotu Katsastajan lähileikkialueen olemassaolo on huomioitu lupaharkinnassa. Laitoksen toiminnasta ei ennalta arvioiden eräistä naapuruussuhteita annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua eikä muuta haittaa lähileikkialueelle, kun otetaan huomioon laitoksen vähäinen liikennemäärä ja se, että SE-romu käsitellään siätiloissa.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetetut lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttö-

mahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta naapureille.

Ympäristönsuojelulain 11 §:ssä säädetään sijoituspaikan valinnasta. Ympäristönsuojelulain 12 §:ssä säädetään oikeusvaikutteisen kaavan ottamisesta huomioon toiminnan sijoittamisessa.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Kun otetaan huomioon toiminnan luonne, käsiteltävän jätteen laatu ja määrä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaiset edellytykset sijoituspaikan valinnalle.

Lupaharkinnassa on tutkittu alueen kaavoitustilanne. Kaavamerkinnoissä ja kaavaselostuksessa ei tullut esiin sellaista, mikä rajoittaisi jätteen käsittelytoiminnan sijoittamisen kyseiselle kiinteistölle.

Lupakiinteistö sijaitsee luokitellulla 1 luokan pohjavesialueella. Lahden pohjavesialueen määrällinen tila on arvioitu hyväksi, mutta kemiallinen tila huonoksi. Alue on riskialue. Karttatarkastelun perusteella pohjaveden muodostumisalue on lähimmillään alle sadan metrin päässä toimintakiinteistön piha-alueesta. Kärpäsen vedenottamolle on matkaa alle 800 metriä. Hakemuksen mukaan sammutusvedet kulkeutuvat kiinteistöltä todennäköisesti viereiselle katsastusaseman tontille, joka sijaitsee kauempana pohjaveden muodostumisalueelta ja vedenottamosta. Hulevesiviemärin purkupaikka sijaitsee lähellä Takalankadun ja Katsastajankadun risteystä. Purkupaikasta pohjaveden muodostumisalueelle on matkaa noin 300 metriä.

Hakemuksen liitteessä 14 B ”Ennaltavaraautumissuunnitelma ympäristöriskien haltuunottamiseksi, 31.10.2018” on kuvattu varautumista tulipaloon sekä sammutusvesien hallinnan keinoja. Suunnitelmassa on sanottu mm.

- kiinteistö on osastoitu tulipalon varalta
- kiinteistössä on kattava sprinklerijärjestelmä ja alkusammutuskalusto
- kiinteistön alue on aidattu, mikä vähentää ilkivallasta aiheutuvia riskejä
- sammutusvesien määrä ja laatu riippuu kierrätettävän materiaalin määrästä ja laadusta,
- sammutusvesien johtaminen tapahtuu tilanteen vaatimalla tavalla pelastusviranomaisten toimesta
- tarvittaessa rakennuksen sisätilojen viemäripisteiden lattiakaivot ja piha-alueiden sadevesikaivot tukitaan sulkumatoilla tai muoveilla
- sadevesiviemäreiden purkuaukot voidaan tulpata
- sammutusjätevedestä muodostuneet lammikot voidaan imeyttää, tai imeä imuautoilla
- näytteenotto sovitaan tapauskohtaisesti asiantuntijoiden kanssa
- vahinkojen kartoitusta jatketaan konsultin kanssa, jos sammutusvesiä on päässyt maaperään.

Lupaharkinnassa ei ole mahdollista arvioida ennalta näytteenottoa, sillä sammutusveden laatu riippuu muun muassa tapahtumahetkellä varastoituna olevan jätteen laadusta. Lisäksi toiminta on pienimuotoista. Hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaan viranomaisen toiminnan on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään. Edellä esitetyn perusteella ja kun otetaan lisäksi huomioon ympäristönsuojelulain 14 §:ssä, 15 §:ssä ja 123 §:ssä säädetty, lupahakemuksessa on varauduttu riittävästi ja asianmukaisesti tulipaloriskiin.

Hakemuksen mukainen toiminta on pienimuotoista sisätiloissa tapahtuvaa ja käsityönä tehtävää sähkö- ja elektroniikkalajajätteen purkutoimintaa. Käsiteltävät ja käsitellyt jätteet varastoidaan ja kuljetetaan varastoastioissa sekä kylmälaitteet kontissa. Toimintaan liittyvä liikenne on vähäistä. Toimitaessa tämän päätöksen mukaisesti ei SER:n käsittelytoiminnasta ennalta arvioiden aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua rasitusta, haittaa tai vaaraa. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski. Pohjaveden pilaantumisriski on otettu huomioon antamalla määräykset varautumisesta mahdollisten tulipalojen sammutusvesien hallinnalle ja laitokselle vastaanotettavien jätteiden varastoinnille. Toiminta ei ennalta arvioiden aiheuta pohjaveden pilaantumista. Toiminnan voidaan arvioida edustavan parasta käytökelpoista tekniikkaa, kun sitä harjoitetaan tämän ympäristöluvan mukaisesti.

Hakemuksen mukaisesti toimien ja lupamääräykset huomioon ottaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa sekä niiden nojalla annetuissa asetuksissa mainitunlaiselle toiminnalle asetetut vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Hakija on esittänyt jätteiden käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelman, joka on hyväksytty määräyksistä ilmenevällä tavalla tarkistettuna.

Lupamääräysten yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä, toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista ja muista toimita, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Jätteen käsittelyä ja raportointia koskevat määräykset ovat jätelain ja jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) mukaisia.

Päätöksessä ei ole annettu määräyksiä laitoksen toiminta-ajoista eikä melusta. Laitoksen toiminta on pienimuotoista, sisätiloissa tapahtuvaa ja siihen liittyvä liikenne on vähäistä. Ennalta arvioiden toiminnasta ei aiheudu

meluhaittaa ympäristöön. Hakemuksessa esitetty toiminta-aika on tutkittu ja hyväksytty ilman erillistä määräystä. Toiminta-ajan muuttuessa noudatetaan tämän päätöksen määräystä 11.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Lupamääräys 1.

Laitokselle vastaanotettavien jätteiden määrä ja laatu sekä suurin kertavarastointimäärä on hyväksytty hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Ympäristönsuojelulain 58 §:n mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi. Edelleen YSL 58 §:n mukaan jätteen laitos- tai ammattimaista hyödyntämistä koskeva lupa voidaan rajoittaa tietynlaisen jätteen hyödyntämiseen tai käsittelyyn. Määräykseen kirjatulla jätteiden käsittely- ja varastointimäärillä varmistetaan, että laitokselle tuleva jäte toimitetaan hyötykäyttöön tai jatkokäsittelyyn eikä jäte keräänny laitokselle aiheuttaen ympäristöön epäsiisteyttä.

Jos laitokselle toimitetaan jätettä, jonka vastaanottoa ei ole hyväksytty tässä päätöksessä, se on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn jätelain 29 §:n nojalla tai palautettava jätteen haltijalle jätelain 31 §:n nojalla.

Lupamääräys 2.

Jätelain 141 §:n mukaan jätteenkäsittelylaitoksen toiminnanharjoittajan on nimettävä vastuuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan seurantaa ja tarkkailua varten. Valvonnallisista syistä vastaavan hoitajan nimi ja yhteystiedot on tarpeen ilmoittaa valvontaviranomaisille.

Lupamääräykset 3. ja 4.

Jätteen vastaanottoa, käsittelyä ja varastointia koskevilla määräyksillä ehkäistään toiminnasta aiheutuvia ympäristöhaittoja. Jotta laitokselle ei kerry tarpeettomasti jätteitä, toiminnanharjoittajan on tarpeen pitää kirjaa jätteistä ja niiden määrästä sekä selvittää jätteen hyötykäyttömahdollisuudet. Uudelleen käytettävien laitteiden erottamisella edistetään valtakunnallisen jättesuunnitelman tavoitteita.

Laitoksen toiminnassa sovelletaan sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annettua valtioneuvoston asetusta (519/2014). Asetuksen 9 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava määräykset, jotka ovat tarpeen romun varastointia ja muuta käsittelyä koskevien asetuksen 7 §:n mukaisten velvoitteiden noudattamiseksi. Asetuksen liitteessä 4 on annettu romun vastaanottoja käsittelypaikkaa koskevat vähimmäisvaatimukset. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta on poistettava asetuksen liitteen 3 kohdan 2 mukaisesti mm. paristot, akut, nestekidenäytöt ja kaikki bromattuja palonestoaineita sisältävät muovit.

Lahden Työn Paikka Oy on 5.8.2019 täydennyksessään esittänyt, että laitokselle ei tarvitse erillisiä nestevuotojen keräysjärjestelmiä tai nesteiden ja rasvojen erottimia. Aluehallintovirasto toteaa, että lupaviranomainen ei voi poistaa asetuksella säädettyjä vaatimuksia. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan, kun otetaan huomioon hakemuksessa esitetyt toimintapaikan rakenteet ja käsiteltävän jätteen laatu, asetuksen 519/2014 liitteen 4 vaatimus SE-romun varastointi- ja käsittelypaikan tarkoituksenmukaisten alueiden varustamisesta nestevuotojen keräysjärjestelmällä todennäköisesti täyttyisi laitoksella. Valvontaviranomainen voisi laitostarkastuksella arvioida asetuksen vaatimusten täyttymisen ja määrittää laitospäätöksellä tarkoituksenmukaisuuskäsitteen. Tarvittaessa vaatimusten täyttymiseksi laitoksen viemärit voi varustaa esimerkiksi viemärinsulkumatolla. Asetuksen 519/2014 liitteessä 4 nesteiden ja rasvojen erottaminen on tehtävä tarvittaessa ja kyseisenlaisessa toiminnassa vaatimus on ilmeisen tarpeeton.

Pysyvistä orgaanisista yhdisteistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/1021, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 säädetään POP-jätteiden käsittelyrajoituksista. ”Pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältävien jätteiden käsittelyvaatimukset. Ympäristöhallinnon ohje 4/2016.” -julkaisussa on annettu ohjeet muun muassa sähkö- ja elektroniikkalaiteromujen sisältämien bromattuja palonsuoja-aineita sisältävien muovien käsittelystä. Lisäksi SE-romu saattaa sisältää PCB:tä, kuten kondensaattoreita. PCB-laitteistojen käytön rajoittamisesta ja PCB-jätteen käsittelystä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (958/2016) säädetään muun muassa PCB-jätteen säilyttämisestä erillään herkästi syttyvistä aineista.

Jätteiden varastointi on hyväksytty hakemuksessa esitetysti.

Lupamääräys 5.

Jätelain 13 §:n mukaan jäte on käsiteltävä hallitusti. Jätteestä tai jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteen käsittelylaitoksen tai -paikan sijoittamisessa, rakentamisessa, käytössä ja käytön jälkeisessä hoidossa on erityisesti huolehdittava siitä, ettei jätehuollosta aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia päästöjä mukaan lukien melua ja hajua taikka viihtyisyyden vähentymistä. Toiminnan, laitoksen tai paikan on lisäksi sovellettava ympäristöön ja maisemaan.

Jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:n nojalla toiminnanharjoittajan, joka ammattimaisesti tai laitospäätöksellä lajittelee tai muutoin käsittelee jätettä, on järjestettävä jätteen valmistelu uudelleenkäyttöön, kierrätys tai muu hyödyntäminen jätelain 8 §:n mukaisesti siten, että käsiteltävästä jätteestä mahdollisimman pieni osa päätyy loppukäsiteltäväksi. Jätelain 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erillään keräämisestä ja pitämisestä. Jätelain 16 §:n mukaan vaarallinen jäte on pakattava ja merkittävä ja siitä on annettava tarpeelliset tiedot jätehuollon kaikissa vaiheissa siten, että jätteen siirtoja ja ominaisuuksia voidaan seurata syntypaikalta hyödyntämiseen tai loppukäsittelyyn.

Jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta vain sille, jolla on oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä jätehuoltorekisteriin hyväksymisen tai merkitsemisen tai ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan tai ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröinnin perusteella. Siirtoasiakirjasta säädetään jätelain (646/2011) 121 §:ssä ja siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista tarkemmin jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 24 §:ssä. Siirtoasiakirjamenettelyn avulla voidaan seurata vaarallisen jätteen kulkua tuottajalta asianmukaiseen hyödyntämis- tai käsittelypaikkaan. Siirtoasiakirjamenettely helpottaa valvontaa. Siirtoasiakirja tai sen jäljennös on säilytettävä kolmen vuoden ajan.

Lupamääräykset 6. ja 7.

Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan sellaisia päästöjä ympäristöön, jotka vaatisivat erityistä tarkkailua. Muunlaista käyttötarkkailua kuin kirjanpito ja varasto- ja käsittelytilojen rakenteiden kunnon seurantaa ei ole siten ollut tarpeen määrätä.

Jätelain (646/2011) mukaan toiminnanharjoittajan on esitettävä lain 120 §:n mukainen jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma lupaviranomaiselle. Suunnitelman yksityiskohtaisesta sisällöstä säädetään tarkemmin jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 25 §:ssä. Jätelain 120 §:n mukaan, jos käsiteltävän jätteen laatu tai määrä taikka käsittelyn järjestelyt muuttuvat, toiminnanharjoittajan on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava suunnitelmaa ja ilmoitettava tästä ympäristöluvan valvontaviranomaiselle.

Rakenteiden, kuten lattiapinnoitteen eheyden, tarkastuksilla varmistetaan, että sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetussa valtioneuvoston asetusta (519/2014) säädetty rakenteet pysyvät asianmukaisina.

Lupamääräys 8.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset muun muassa toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa. Ympäristönsuojelulain 14 §:n mukaan, jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi. Ympäristönsuojelulain 15 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi.

Häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautuminen, ilmoitus- ja toimintavelvoite on annettu välittömän ympäristövahingon torjunnan onnistumisen varmentamiseksi, viranomaisten ja laitoksen lähialueella työskentelevien tiedonsaannin varmistamiseksi ja valvonnan tehostamiseksi. Toiminnanharjoittajan on oltava tietoinen toimintansa ympäristöriskeistä ja keinoista hallita niitä. Kyseisenlaisessa toiminnassa akkujen ja paristojen oikosulku voi aiheuttaa

tulipaloriskin ja sen ehkäisemisen on tarpeen ottaa huomioon toiminnassa. Koska toiminta sijoittuu luokitellulle pohjavesialueelle, on mahdollisten tulipalojen sammutusvesien hallinta erityisen tärkeä pohjaveden pilaantumisen riskin vuoksi. Hakemuksen liitteessä 14 B ”Ennaltavaraautumissuunnitelma ympäristöriskien haltuunottamiseksi, 31.10.2018” esitetty sammutusvesien hallinta vastineessa 5.4.2019 esitetyin tarkennuksin on arvioitu riittäväksi. Aluehallintovirasto viittaa myös ”Lupaharkinta ja luvan myöntämisen edellytykset” -osiossa ja määräyksen 8 perusteluissa esittämäänsä.

Lupamääräykset 9. ja 10.

Määräykset kirjanpidosta ja raportoinnista on annettu ja valvonnan toteuttamiseksi. Jätelain 118 §:n mukaan jätteen käsittelijän on pidettävä kirjaa jätteistä. Jätelain 119 §:ssä ja jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 20 §:ssä ja 22 §:ssä säädetään kirjanpitoon sisällytettävistä tiedoista.

Lupamääräysten noudattamisen seuranta ja toimintojen ympäristövaikutusten arvioiminen edellyttävät kirjanpitoa ja raportointia. Valvontaviranomaiset tarvitsevat vuosiraportin käyttöönsä tämän luvan valvontaa varten. Vuosiraportointi tulisi tehdä ELY-keskukselle ympäristöhallinnon tietojärjestelmän kautta. Jos raportoitavaksi edellytetyjä tietoja ei ole mahdollista toimittaa tietojärjestelmän kautta, saatetaan kyseiset tiedot muulla tavoin ELY-keskuksen tietoon.

Lupamääräys 11.

Ympäristönsuojelulain 170 §:ssä säädetään toiminnan muutokseen ja luvan haltijan vaihtumiseen liittyvästä ilmoittamisesta. Jotta toiminnassa tapahtuvia muutoksia voidaan seurata ja valvoa sekä tarvittaessa arvioida muutoksen merkittävyys uuden lupakäsittelyn tarpeellisuudesta, tulee toiminnassa tapahtuvista muutoksista ilmoittaa ELY-keskukselle hyvissä ajoin.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan lopettamisen jälkeisistä toiminnoista. Jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 13 §:n mukaan jätteen vastaanoton lakkautua jätteen käsittelylaitos tai -paikka on viipymättä saatettava sellaiseen tilaan, ettei siitä käytöstä poistamisen jälkeen aiheudu jätelain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa.

Toiminnan lopettaminen edellyttää varastoitujen jätteiden poistamista kiinteistöltä. Toiminnan lopettamissuunnitelman tulee sisältää mm. varastojen tyhjentämisen ja jätteiden poiskuljettamisen sekä jätteenkäsittelylaitteiden poistamiseen liittyvät toimet. Laitoksen toiminta on pienimuotoista. Tässä päätöksessä on siten annettu määräykset toiminnan lopettamisen jälkeisistä toiminnoista. Toiminnan lopettamista koskeva suunnitelma ja raportti tehdyistä lopettamistoiminnoista on tarpeen toimittaa valvontaviranomaiselle lopettamistoimien valvonnan järjestämiseksi ja lopettamistoimien asianmukaisen loppuunsaattamisen tarkastamiseksi.

Lupamääräys 12.

Ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Aluehallintovirasto on arvioinut hakijan vakuuslaskelman riittäväksi ja asettanut vakuuden hakijan esityksen (hakemuksen täydennys 5.8.2019) mukaisena. Ratkaisussa on otettu huomioon Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätös 2017:24 vakuuden arvonalisäverollisuudesta.

Määräajoin tehtävällä vakuuden ajantasaisuuden arvioinnilla varmistetaan vakuuden riittävyys.

VASTAUS LAHDEN YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN LAUSUNNOSSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Hakemuksen liitteessä 28.2 on esitetty jätteiden varastointi tapahtuvaksi rakennuksen lounaispuolelle. Varastointi on hyväksytty määräyksessä 4. Ottaen huomioon jätteen käsittelytoiminnasta aiheutuvan liikenteen vähäisyyden astioiden tyhjentämiseksi, ei varastopaikan sijainnista ole tarpeen antaa yksilöidympää määräystä. Sähkö- ja elektroniikkajätteen käsittely tapahtuu sisätiloissa, josta mm. purkujakeet siirretään astioissa ulko-varastoon. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu sellaista roskaantumista, minkä johdosta alueen siistimisestä olisi tarpeen määrätä määräystä 4 yksilöidymmin.

Sammutusvesien hallinnan osalta aluehallintovirasto on arvioinut hakemuksen liitteessä 14 B esitetyn ”Ennaltavaraautumissuunnitelma ympäristöriskien haltuunottamiseksi, 31.10.2018” riittäväksi ja antanut tältä osin lupamääräyksen 8. Vastauksena aluehallintovirasto viittaa ”Lupaharkinta ja luvan myöntämisen edellytykset” -osiossa ja määräyksen 8 perusteluissa esittämänsä.

Muuten lausunnossa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon ratkaisussa ja lupamääräyksissä sekä niiden perusteluissa ilmenevällä tavalla.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO JA LUVAN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän päätöksen määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6–8, 11, 12, 14–17, 20, 27, 48, 49, 51–53, 58–62, 64, 66, 70, 83, 87, 94, 190, 191 ja 198 §, liite 1
 Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 1 §
 Jätelaki (646/2011) 8, 12, 13, 15–17, 28, 29, 72, 118–121 ja 141 §
 Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 4, 7–9, 12, 13, 20, 22, 24, 25 §, liite 4
 Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §
 Valtioneuvoston asetus sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014)

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 3 900 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteen kohdan 3.1 taulukon mukaan laitosta tai paikkaa, jossa käsitellään muualla syntynyttä vaarallista jätettä, koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 10 750 euroa.

Asetuksen liitteen mukaan maksu peritään 35 prosenttia alempana, jos asian käsittelyn vaatima työmäärä on taulukossa tai 1. kohdassa mainittua työmäärää pienempi.

Asetuksen liitteen mukaan, jos taulukon mukainen maksu olisi luvan käsittelyn vaatiman työmäärän perusteella kohtuuttoman korkea, peritään asian käsittelystä maksu, jonka suuruus on 60 euroa/h. Tämän asian käsittelyyn on käytetty 65 tuntia.

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Lahden Työn Paikka Oy
 Lahden kaupunki
 Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Lahden kaupungin terveydensuojeluviranomainen
 Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
 Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Ilmoitus päätöksestä lähetetään asianosaisille listan dpoESAVI-1804-2019 mukaan.

Aluehallintovirasto ilmoittaa päätöksen antamisesta aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Lahden kaupungin virallisella ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan aluehallintoviraston internetsivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITE

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Jaakko Heinolainen ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Anu Sivonen.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 18.9.2019 .												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table> <tr> <td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr> <tr> <td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr> <tr> <td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr> <tr> <td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr> <tr> <td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr> <tr> <td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr> </table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.												

Tämä asiakirja ESAVI/1804/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/1804/2019 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Heinolainen Jaakko 13.08.2019 13:37

Esittelijä Sivonen Anu 13.08.2019 13:20